



LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Yttrande

1 (6)

Datum
2024-01-24

Diarienummer
9112-2023

Uppsala kommun
SBF.planadministrator@uppsala.se

Yttrande över samråd om detaljplan för del av Almunge-Lövsta 1:147, Uppsala kommun, Uppsala län

Kommunens ärendenummer: PBN 2021-000774

Redogörelse för ärendet

Kommunen har översänt rubricerat detaljplaneförslag för samråd enligt 5 kap 11 § plan- och bygglagen (2010:900) samt samråd om undersökning enligt 6 kap. 6 § miljöbalken. Detaljplanen utförs med standardförfarande.

Syftet med planförslaget

Syftet med detaljplanen är att möjliggöra för cirka 50 bostäder i nordvästra Almunge. Planen medger i huvudsak enbostadshus och flerbostadshus med en struktur och utformning som är anpassad efter områdets terrängförhållanden och naturvärden. Detaljplanen medger även en angoringspunkt från Mogavägen (väg 1076).

Överensstämmelse med översiktsplanen

Markanvändningen överensstämmer med översiktsplanens intentioner för området.

Undersökning

Länsstyrelsen instämmer i kommunens bedömning att rubricerad detaljplan inte kan antas medföra sådan betydande miljöpåverkan som avses i 6 kap. 3 § miljöbalken.

Frågor som bevakas av länsstyrelsen enligt 11 kap 10 § PBL

Miljökvalitetsnormer (MKN)

MKN ytvatten

Enligt föroreningsberäkningen ökar fosfor, kväve och kvicksilver även med föreslagna reningsåtgärder. Bedömningen är dock att ökningen inte riskerar att äventyra recipientens kemiska eller ekologiska status, även om den sistnämnda statusen är svårare att bedöma. Länsstyrelsen håller med om bedömningen sett till påverkan av denna enskilda detaljplan men vill lyfta vikten av att inkludera och beakta kumulativa effekter i den slutliga bedömningen. Planhandlingarna bör därför kompletteras med en bedömning om kumulativa effekter i recipienten.

Länsstyrelsen ser positivt på de dagvattenlösningar som föreslås, och vill understryka vikten av att planerade dagvattenåtgärder utförs för att säkerställa att redovisad rening uppnås.

Om kommunen kompletterar planhandlingarna avseende MKN ytvatten enligt ovan har länsstyrelsen inga invändningar utifrån prövningsgrunderna i 11 kap. 10 § PBL.

Risk för översvämning

Länsstyrelsen anser att översvämningsrisken belyses tydligt i såväl planbeskrivningen som dagvattenutredningen. När höjdsättning tas fram i den kommande planprocessen bör även skyfallssituationen ses över för att säkerställa en säker avledning av vattnet med hänsyn till både människor och bebyggelse. Det är av stor vikt att framkomlighet för räddningstjänsten belyses och säkerställs till planområdet.

Vidare anser länsstyrelsen att kommunen behöver redogöra för hur skyfall ska hanteras inom planområdet efter exploateringen. Kommunen behöver visa på vad som krävs för att översvämningsrisken nedströms inte riskerar att öka med hänsyn till den ökade hårdgöringsgraden. Detta baserat på att det i dagvattenutredningen redogörs för ökade flöden vid ett 100-årsregn. Åtgärdsförslaget bör redogöra för lämpliga ytor där vatten kan ansamlas. Det behöver även säkerställas att tillräckliga ytor finns att tillgå inom planområdet och kan avsättas i plankartan till vilka

det är möjligt att vattnet kan avledas med hänsyn till framtida höjdsättning då denna inte tagits fram ännu.

Om kommunen kompletterar planhandlingarna avseende risk för översvämning enligt ovan har länsstyrelsen inga invändningar utifrån prövningsgrunderna i 11 kap. 10 § PBL.

Övriga rådgivande synpunkter

Naturmiljö

Länsstyrelsen anser att exploatering av naturmark ska föregås av en naturvärdesinventering för att det ska gå att bedöma förenligheten med miljöbalken liksom behovet av prövning och anpassningar.

Det inventerade området överensstämmer inte helt med detaljplaneområdet. Beskrivning och konsekvenser för naturmiljön behöver därmed kompletteras med detta för hela planområdet.

Artskyddsförordningen

Länsstyrelsen anser att konsekvenser för fridlysta arter behöver bedömas och beskrivas mer ingående. PBL ställer inte uttryckligen krav på att bestämmelserna om artskydd ska beaktas i ett detaljplaneärende. Regelsystemet får emellertid anses förutsätta att underlaget i ett planärende belyser dessa frågor på ett erforderligt sätt så att en samlad bedömning av de planerade åtgärdernas inverkan på fridlysta arter och deras fortplantnings- och viloområden kan göras (MÖD P 14414-21). För att skyddsåtgärder som behöver vidtas ska säkerställas behöver de framgå av planhandlingarna på ett tydligt sätt.

Av genomförd utredning framgår att våtmarker berörs och att det kan finnas groddjur inom området. Den öppna vattenspegeln inom naturvärdesobjekt 2 beskrivs kunna vara en lämplig leklokal för groddjur. Eftersom alla groddjur är fridlysta behöver detta utredas vidare. En groddjursinventering behöver genomföras och därefter bedömning av förenlighet med artskyddsförordningen.

Vidare anser länsstyrelsen att konsekvenser och skyddsåtgärder för fåglar ska utredas mer detaljerat och framgå av planhandlingen och om så är lämpligt, även av plankartan.

Någon fågelinventering har inte genomförts men nötskrika noterades under NVI:n. Sedan tidigare finns observationer av

hornuggla inrapporterade inom 500 meter från planområdet. Av genomförd NVI framgår att avverkning bör undvikas under häckningsperioden för nötskrika (mars-augusti). Länsstyrelsen anser att denna skyddsåtgärd är motiverad, särskilt då det saknas underlag om häckande fåglar inom området. Vidare anser länsstyrelsen att det behöver utredas om hornuggla häckar inom området och om planerad exploatering riskerar att innebära någon störning av betydelse för arten. Hornugglan är rödlistad och häckar ofta i anslutning till jordbruksmark.

Biotopskydd

Detaljplanens förenlighet med 7 kap miljöbalken behöver beskrivas. I söder gränsar detaljplanen mot ett dike i jordbruksmark. Samtliga småvatten och våtmarker i jordbruksmark som omfattas av följande definition är skyddade enligt 7 kap 11 § miljöbalken.

Ett småvatten eller en våtmark med en areal av högst ett hektar i jordbruksmark som ständigt eller under en stor del av året håller ytvatten eller en fuktig markyta såsom kärr, gölar, vätar, översilningsmarker, kallkällor, märgelgravar, öppna diken, dammar och högst två meter breda naturliga bäckfåror.

Arealbegränsningen avser inte linjära element som öppna diken eller högst två meter breda naturliga bäckfåror. Dammar anlagda för bevattningsändamål innefattas inte i denna biotop.

Inom ett sådant biotopskyddsområde får man inte bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd som kan skada naturmiljön, exempelvis vid grävarbeten eller igenläggning av diken. Om det finns särskilda skäl, får dispens från förbudet ges i det enskilda fallet.

Det finns inte något formellt krav på att behövliga dispenser enligt biotopskyddsbestämmelserna ska finnas innan en detaljplan antas. Däremot förutsätter ett effektivt förfarande i situationer som rör särskilda skydds- eller bevarandeområden att underlaget i planärendet på ett fullgott sätt belyser dessa frågor. Om frågan om dispens enligt 7 kap. 11 § andra stycket miljöbalken tas upp först sedan övriga prövningar slutförts finns en risk att någon verklig prövning i dessa delar inte kommer tillstånd. Som en allmän princip gäller att en detaljplan måste fungera självständigt på ett sådant sätt att det ska framgå av planen att de olika behov som den genererar kan lösas och genomföras. Avsaknaden av en dispens från biotopskyddsbestämmelserna får betydelse för bedömningen av

möjligheten att genomföra detaljplanen. Se bl.a. MÖD domar P 6691-18 och P 2285-17.

Länsstyrelsen anser med hänvisning till ovanstående att planens förenlighet med det generella biotopskyddet ska beskrivas och hanteras under planprocessen, mellan samråd och granskning, och att eventuella dispensprövningar ska vara genomförda innan planen antas så att det inte uppstår hinder när planen ska genomföras. I första hand ska alltid möjligheten att bevara biotopen utredas.

Vattenverksamhet

Vattenverksamhet är arbeten eller åtgärder som utförs i ett vattenområde. Med vattenområde avses det område som täcks av vatten vid högsta förutsebara vattenstånd vilket enligt praxis motsvarar ett 100-års flöde. Det innebär att våtmarksområden, sumpskogar och svämplan utgör vattenområden. Exempel på vattenverksamheter är; grävning, sprängning, pålning, utfyllnad, vattenbortledning eller andra åtgärder som syftar till att ändra vattnets djup eller läge.

Vattenverksamhet är i grunden en tillståndspliktig verksamhet. Tillstånd söks i Mark- och miljödomstolen vid Nacka Tingsrätt. Vissa mindre vattenverksamheter kan anmälas till Länsstyrelsen.

Enligt handlingarna finns två sumpskogar inventerade. Det framgår inte om dessa områden ska exploateras eller om de är lokaliserade inom den del som lämnas som natur. Åtgärder i sumpskog som t.ex. utfyllnad, grävning eller avvattning är vattenverksamhet.

I direkt anslutning till planområdet finns Löfsta-Nordanlund torrlägningsföretag av år 1934, id nr BK 0623. Enligt planbeskrivningen kommer dagvattenhantering och flöden ut från planområdet att anpassas efter dimensioneringen av torrlägningsföretaget. Exploateringen får inte påverka syftet och funktionen av torrlägningsföretaget. Om dagvattenhanteringen är beroende av att torrlägningsföretagets dikesanläggning finns och underhålls är det länsstyrelsens uppfattning att ansvarig för dagvatten ska vara delaktig i underhållsansvaret för dikesanläggningen. Enligt planbeskrivningen kommer torrlägningsföretaget att omprövas och VA-huvudmannen ska efter omprövning få del i företaget.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av Olle Norqvist med planhandläggare Samu Manselius som föredragande. I den slutliga handläggningen har också naturvårdshandläggare Emilia Wolfhagen, vattenskyddshandläggare Jan Eckh  ll, vattenhandläggare Helena Stenemo, mil  skyddshandläggare Sylvia Fernandez och klimatanpassningssamordnare Emelie Holm medverkat.

Så här hanterar länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur länsstyrelsen hanterar personuppgifter finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Sändlista

Trafikverket, trafikverket@trafikverket.se